

EDUCACIÓ COMPARADA

CURS 2.002/03

Crèdits: 5 teòrics + 3 pràctics

Professor: Ferran Ferrer i Julià

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

1.- OBJECTIUS

Els objectius fonamentals de l'assignatura Educació Comparada, que han d'ésser considerats com a terminals pels alumnes, i en funció dels quals se'ls avalua, són els següents:

- A.- Conèixer els fonaments teòrics de l'Educació Comparada.
- B.- Conèixer la problemàtica educativa del món d'avui, entenent les interrelacions que es donen amb els factors econòmics, polítics, històrics, culturals, etc.; i aprofundint en les diferències específiques que hi ha entre grups de països, especialment desenvolupats i en vies de desenvolupament.
- C.- Conèixer en profunditat alguns sistemes educatius d'altres països, amb la finalitat de comprendre el seu funcionament intern, i les relacions de interdependència que es manifesten al seu sí.
- D.- Saber analitzar críticament reformes i polítiques educatives que es duuguin a terme en l'actualitat al nostre país, d'acord als coneixements que ha adquirit durant el curs.

2.- TEMARI

A.- Teoria de l'Educació Comparada

- 1.- Definició i àmbit de l'Educació Comparada
- 2.- Aspectes metodològics bàsics
- 3.- Història de l'Educació Comparada
- 4.- Models de l'Educació Comparada
- 5.- Xarxes telemàtiques i Educació Comparada

B.- Panoràmica mundial de l'Educació Comparada

- 5.- Aspectes contextuais que incideixen sobre l'educació en el món
- 6.- Problemes mundials de l'educació

C.- Descripció de sistemes educatius

- 7.- El sistema educatiu espanyol
- 8.- El sistema educatiu francès
- 9.- El sistema educatiu anglès
- 10.- El sistema educatiu alemany
- 11.- El sistema educatiu dels E.U.A.

12.- El sistema educatiu suec

D.- Anàlisi comparativa de sistemes educatius

E.- El sistema educatiu espanyol i l'educació a Catalunya a l'entorn internacional.

3.- METODOLOGIA I TEMPORITZACIÓ

El programa es dividirà en dos quadrimestres.

Al primer quadrimestre es desenvoluparan els blocs temàtics A, B, C i D mitjançant sessions de caire teòric que es basaran fonamentalment en exposicions sintètiques del professor. Aquestes tindran com a objectiu presentar els aspectes fonamentals de cada tema, clarificar els aspectes més problemàtics del mateix, ressaltar els seus aspectes més nous, i orientar les lectures que els estudiants hauran de realitzar. Finalitzat el quadrimestre es considerarà impartida la docència dels 5 crèdits teòrics de l'assignatura.

Al segon quadrimestre les sessions seran de caràcter bàsicament pràctic. Les activitats de l'estudiant es centraran en l'elaboració d'un estudi que abarcarà el bloc temàtic E. Per fer-ho, el professor donarà els fonaments metodològics necessaris, orientarà en petit i gran grup el desenvolupament del treball, i farà el seguiment apropiat proporcionant solucions als problemes que es plantegin. D'aquesta forma es realitzaran els 3 crèdits pràctics de l'assignatura. En la mesura de lo possible, prendran el format de *projecte tutoritzat*.

Cal tenir present que l'assignatura està incorporada al Campus Virtual de la UAB, a on el professor ubicarà materials de suport pels estudiants. Tanmateix podran trobar enllaços a pàgines web d'interès per l'assignatura.

4.- AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà d'acord als seus objectius generals, el temari de la mateixa, i la metodologia emprada.

Per l'avaluació dels blocs temàtics A, B, C i D del primer quadrimestre es realitzarà una prova escrita a la convocatòria de juny a on es valorarà el coneixement i comprensió dels temes així com el domini de la bibliografia pertinent. Per aquest motiu es podrà emprar el material bibliogràfic de que es disposi.

Per l'avaluació del bloc temàtic E del segon quadrimestre s'haurà de lliurar el treball elaborat durant aquest període, i defensar-lo davant el professor.

En ambdues avaluacions es tindrà en compte la participació de l'estudiant a les sessions, així com el seguiment que el professor li hagi pogut fer.

Pel que fa a l'avaluació dels blocs temàtics A, B C i D, es podrà realitzar un examen previ al final del primer quadrimestre, les característiques del qual s'explicaran a classe

La convocatòria de setembre seguirà els mateixos paràmetres que la convocatòria de juny.

5.- BIBLIOGRAFIA

A.- TEORIA DE L'EDUCACIÓ COMPARADA

"Education Comparée". *Les Sciences de l'Éducation*. Université de Caen. N° 2-3. 1995.

Actas del VI Congreso Nacional de Educación Comparada.: Atención a la infancia y espacios educativos. Aspectos comparados. Universidad de Sevilla. 1998

ALEXANDER, R.; BROADFOOT, P.; PHILLIPS, D. (eds.) **Learning from Comparing. New directions in comparative educational research.** Vols. 1y 2. Symposium Books. Oxford. 1999 y 2000.

ALTBACH, P.G.; KELLY, G.P.(compil.), **Nuevos enfoques en educación comparada**, Mondadori. Madrid. 1990. 402 pp.

ARNOVE, R.; TORRES, C.A. (eds): **Comparative education. The dialectic of the global and the local.** Rowman and Littlefield Publishers. 1999

FERRER, F., **Educación comparada. Fundamentos teóricos, metodología y modelos**, PPU, Barcelona, 1990, 189 pp.

GARCIA GARRIDO, J.L., **Fundamentos de educación comparada**, Dykinson, Madrid, 1991, 261 pp.

GONZALEZ, A.; SAEZ, J.; ENCABO, J.: **La comparación en educación y lecturas de pedagogía comparada.** DM. Murcia. 1996.

GROUX, D.; PORCHER, L.: **L'éducation comparée.** Nathan. Paris. 1997. 155 pp.

HALLS, W.D. (ed.): **Comparative education. Contemporary issues and trends.** Jessica Kingsley Publishers / UNESCO. Londres / Paris. 1990

LECLERCQ, J.-M. (dir.): **L'éducation comparée: mondialisation et spécificités francophones.** Actes du Congrès de l'AFEC a Paris (1998). CNDP/AFEC. 1999.

LÊ THÀNH KHÔI: **Éducation et civilisations. Sociétés d'hier.** UNESCO / Nathan. Paris. 1995. 704 pp.

LUHMAN, N.; EBERHARD, K.: **El sistema educativo (problemas de reflexión).** Universidad de Guadalajara. Universidad Iberoamericana. Instituto Tecnológico y de Estudios Superiores de Occidente. México. 1993.

MEURIS, G.; De COCK: **Éducation comparée. Essai de bilan et projets d'avenir.** Ed. De Boeck. Université. Paris / Bruxelles. 1997

RAVENTOS, F., **Metodología comparativa y pedagogía comparada**, Ed. Boixareu Universitària, Barcelona, 1990, 242 pp.

SCHRIEWER, J.; PEDRO, F. (eds): **Manual de Educación Comparada.** PPU. Barcelona. 1993

SCHRIEWER, J. (ed): **Discourse formation in comparative education.** Peter Lang. Frankfurt. 2000.

VAN DAELE, H: **L'éducation comparée.** PUF. Que sais-je?. Paris. 1993

B.- PANORÀMICA MUNDIAL DE L'EDUCACIÓ

ANGULO, G.: **De Jomtien a Dakar.** Intermon Oxfam. Barcelona. 2001

BESALÚ, X.; CAMPANI, G.; PALAUDÀRIES, J.M. (comp.): **La educación intercultural en Europa. Un enfoque curricular.** Ediciones Pomares - Corredor. Barcelona. 1998. 250 pp.

DELORS, J.: *L'éducation, un trésor est caché dedans*. Rapport à l'UNESCO de la Commission internationale sur l'éducation pour le vingt et unième siècle. Ed. UNESCO / Odile Jacob. Paris. 1996. 312 pp.

FERRER, F. (coord.): *Cap a l'educació de l'any 2000. Una visió de l'Informe Delors*. Fundació Sta. Maria / UAB. 1998

FERRER, F.: "L'Informe Delors: una aposta de futur". En VARIS: *Educació i canvi social*. Ajuntament de Sabadell. 1999

FERRER, F.: "La educación para todos: entre el mito y la realidad, de Jomtien a Dakar". En NAYA, L.M. (coord.): *La educación a lo largo de la vida, una visión internacional*. Ed. Erein. Donostia. 2001. 119- 169 pp.

GARCIA GARRIDO, *Problemas mundiales de la educación*, Dykinson, Madrid, 1992, 233 pp.

Guía del Mundo. El mundo visto desde el Sur. Fundación Sta. María / ITEM / IEPALA. Madrid. 2001.

LÁZARO, L.M. (ed.): *Problemas y desafíos para la educación en el siglo XXI en Europa y América Latina*. Universitat de València. 2001

MAJÓ, J.; MARQUÉS, P.: *La revolución educativa en la era Internet*. Praxis. Barcelona. 2002

NEAVE, G.: *Educación superior: historia y política*. Gedisa. Barcelona

OCDE: *Éducation et équité dans les pays de l'OCDE*. Paris. 1997. 155 pp.

OCDE: *Human capital investment*. Paris. 1998. 135 pp.

PEREYRA, M.A.; GARCÍA, J.; GÓMEZ, A.J.; BEAS, M. (comp.): *Globalización y descentralización de los sistemas educativos*. Ed. Pomares - Corredor. Barcelona. 1996. 496 pp.

PNUD: *Human development report 2.001*. United Nations Development Programme. New York / Oxford. 2.001

RAMONET, I.: *La tyrannie de la communication*. Galilée. Paris. 1999

RAMONET, I.: *Un mundo sin rumbo. Crisis de fin de siglo*. Ed. Debate. Madrid. 1997

SOLER, M.: *Dues visions antagòniques de l'educació des de la talaia internacional*. Centre Unesco de Catalunya. Barcelona. 1998. 37 pp.

Un autre monde est possible. Le Monde Diplomatique / Manière de voir N° 41. Paris. 1998

UNESCO: *Informe Mundial sobre la Comunicación*. Ediciones UNESCO/Acento/Fundación Sta. María. Paris/Madrid. 1999

UNESCO: *L'éducation pour le XXIe siècle*. Unesco. Paris. 1998.

UNESCO: *Nuestra diversidad creativa. Informe de la Comisión Mundial de Cultura y Desarrollo*. Ediciones UNESCO / Fundación Sta. María. Paris / Madrid. 1997. 205 pp.

UNICEF : *Estado Mundial de la Infancia 2002*. Unicef. Nueva York. 2.002

WORLD BANK: *World Development Report 1999/2000. Entering the 21st Century*. World Bank. Washington. 1999

WORLD BANK: *World Development Report 2001..* World Bank. Washington. 2001

WORLD BANK: *Priorities and strategies for education*. Worl Bank. Washington. 1995. 173 pp.

C.- DESCRIPCIÓ DE SISTEMES EDUCATIUS

ADAMS, A; TULASIEWICZ, W *The crisis in teacher education: a european concern?* The Falmer Pres. London/Washington, 1995, 167 pp.

CHALKER, D.M.; HAYNES, R.M. *World class schools. New standars for education* Technomic Publishing Co.Inc., Lancaster/Basel, 1994, 269pp.

ENGLUND, T. : "Communities, markets and traditional values: swedish schooling in the 1990's". *Curriculum studies*. Ed. Triangle. Vol. 2 N° 1. 55-29 pp. 1994

EURYDICE: *Una década de reformas en la educación obligatoria de la Unión Europea*. Comisión Europea. Bruselas. 1997. 315 pp.

EURYDICE : *Red de información en educación en Europa*. CD-ROM. Bruselas. 1999

EURYDICE: *La enseñanza de las lenguas extranjeras en el contexto escolar europeo*. Comisión Europea. Madrid. 2001

EURYDICE: *Indicateurs de base sur l'intégration des TIC dans les systèmes éducatifs européens. Faits et chiffres. Rapport annuel 2000/2001*. Commission Européenne. 2001

EURYDICE: *Vingt années des réformes dans l'enseignement supérieur en Europe: de 1980 à nos jours*. Bruxelles. 2000

EURYDICE: *Flux financiers de l'enseignement obligatoire en Europe*. Commission Européenne. Bruxelles. 2001

FERRER, F.: *Els sistemes d'accés a la Universitat des d'una perspectiva internacional*. Consell Interuniversitari de Catalunya. Barcelona. 1996. 102 pp.

GARCIA GARRIDO, J.L. *Reformas educativas en Europa* CECE-ITE, Madrid, 1994,

GARCÍA GARRIDO, J.L., *Sistemas educativos de hoy*. Ed. Dykinson. Madrid. 1993.

GARCÍA GARRIDO, J.L.: *Diccionario europeo de la educación*. Ed. Dykinson. Madrid. 1996. 647 pp.

GREEN, A.; LENEY, T.; WOLF, A. : *Convergencias y divergencias en los sistemas europeos de educación y formación profesional*. Ediciones Pomares. Barcelona. 2001

SHAPIRA, R.; COOKSON, P. (ed.): *Autonomy and choice in context: an international perspective*. Pergamon Press. Oxford. 1997. 489 pp.

WALFORD, G. (ed.): "School choice and the quasi-market". *Oxford studies in comparative education*. Ed. Triangle. Vol 6(1). 1996. 144 pp.

[Http://www.eurydice.org](http://www.eurydice.org). Base de datos: Eurybase

D.- ANÀLISI COMPARATIVA DE SISTEMES EDUCATIUS

E.- EL SISTEMA EDUCATIU ESPANYOL I L'EDUCACIÓ A CATALUNYA A L'ENTORN INTERNACIONAL

BRASLAVSKY, C.: *La educación secundaria: ¿Cambbio o inmutabilidad?*. Ed. Santillana / UNESCO. Buenos Aires. 2001

CARNOY, M. : "National voucher plans in Chile and Sweden: did privatization reforms make for better education?". *Comparative Education Review*. Vol. 42. Nº 3. August 1998. 309 - 337 pp.

EURYDICE: *El papel de los padres en los sistemas educativos de la Unión Europea*. Comisión Europea. Bruselas. 1997. 120 pp.

EURYDICE: *Key data on vocational training in the European Union*. *European Comission*. Luxembourg. 1997. 132 pp.

EURYDICE: *La educación secundaria en la Unión Europea: estructuras, organización y administración*. Comisión Europea. Bruselas. 1997. 141 pp.

EURYDICE: *Las cifras clave de la educación en Europa 99-2000*. Madrid. 2001.

EURYDICE: *Glosario Europeo de la Educación*. Comisión Europea. Madrid. 2001

EURYDICE; CEDEFOP: *Initiatives en faveur de l'éducation et de la formation tout au long de la vie en Europe*. Commission Européenne. Bruxelles. 2001

EURYDICE: *La enseñanza de las lenguas extranjeras en el contexto escolar europeo*. *Comisión Europea*. Madrid. 2001

EURYDICE: *Indicateurs de base sur l'intégration des TIC dans les systèmes éducatifs européens. Faits et chiffres. Rapport annuel 2000/2001*. Commission Européenne. 2001

EURYDICE: *Vingt années des réformes dans l'enseignement supérieur en Europe: de 1980 à nos jours*. Bruxelles. 2000

EURYDICE: *Flux financiers de l'enseignement obligatoire en Europe*. *Commission Européenne*. Bruxelles. 2001

FERRER, F.: "L'Espagne des Communautés Autonomes et les droits linguistiques". PÉREZ, S.: *La mosaïque linguistique. Régards éducatifs sur les pays industrialisés*. L'Harmattan. Paris. 1998.

GARCIA GARRIDO, J.L.: "Perspectivas de organización y gestión de los centros educativos al comienzo del siglo XXI". *Organización y gestión educativa*. Nº 1 (2000). Praxis. Barcelona.

GREEN, A.; LENEY, T.; WOLF, A. : *Convergencias y divergencias en los sistemas europeos de educación y formación profesional*. Ediciones Pomares. Barcelona. 2001

LLORENT, V.: *Aproximación a la educación comparada desde la praxis investigadora*. GIECSE. Sevilla. 1999

LLORENT, V.; ORIA, M.R.: *La dirección escolar*. Ed. Bruño. Madrid. 1998

LLORENT, V.; ORIA, M.R.; ESTEBAN, M.: *La formación profesional en Europa Occidental*. GIECSE. Sevilla. 1999

NORDMANN, J.-D.; FERNANDEZ, A.: *Le droit de choisir l'école*. Ed. L'Age d'Homme. Laussane. 2000

PÉREZ, S.: *La mosaïque linguistique. Régards éducatifs sur les pays industrialisés*. L'Harmattan. Paris. 1998

OCDE, *Regards sur l'éducation. Les indicateurs de l'OCDE*, Paris, 2002.

OCDE: *Education at a glance. OECD Database 2001*. CD-ROM. Paris. 2002

OCDE: *Education at a glance. Édition 2.001*. Paris. 2.002

V Congreso Interuniversitario de Teoría de la Educación- Política y Educación
Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social UAB, 1995, 596 pp.

Nota: es recomana específicament la lectura d'articles de la Revista Española de Educación Comparada on els estudiants podran trobar una gran varietat d'articles referents als quatre blocs de l'assignatura.

PROJECTE TUTORITZAT

1.- Nom: ANÀLISI DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA / ESPANYA DES DE LA PERSPECTIVA INTERNACIONAL

2.- **Matèria:** Educació Comparada

3.- **Nombre de crèdits pràctics de la matèria:** 3 cr.

4.- **Professor:** Ferran Ferrer Julià

5.- **Justificació:** l'assignatura pretén l'acostament de l'estudiant al coneixement i comprensió del propi sistema educatiu, especialment a partir de la realitat d'altres sistemes educatius estrangers. Per aquest motiu és coherent, amb aquest objectiu general, fer un projecte tutoritzat a on s'apliquin aquests coneixements a la reflexió de la realitat educativa on s'incorporarà professionalment en el futur.

6.- **Objectiu:** fer un estudi sobre un aspecte de l'educació a Catalunya i/o Espanya des d'una perspectiva internacional.

7.- **Fases d'elaboració del projecte i seguiment (30 hores):**

1º/ Sessió conjunta amb tots els estudiants per donar orientacions metodològiques. Lloc: aula. Durada: 2 hores

2º/ Sessions individualitzades amb cada grup (2-4 persones) per aprovar una proposta de projecte, i donar orientacions específiques. Lloc: despatx. Durada: 6 hores.

3º/ Sessió conjunta amb tots els grups per resolució de dubtes de caire general sobre els projectes. Lloc: aula. Durada: 2 hores

4º/ Sessions individualitzades de seguiment de cada grup per resolució de dubtes de caire específic. Lloc: despatx. Durada: 10 hores

5º/ Sessions individualitzades per lliurar el projecte i entrevista amb el grup. Lloc: despatx. Durada: 10 hores

8.- **Avaluació:**

El projecte serà avaluat des d'una triple perspectiva:

- * Suport bibliogràfic emprat
- * Capacitat de síntesi i aprofundiment temàtic
- * Valoració personal

El projecte constituirà el 35% de la nota final de l'assignatura

9.- **Nombre de crèdits pràctics que amortitza:** 3 cr.